

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 28.03.1974, sp. zn. 2 Cz 23/74, ECLI:CZ:NS:1974:2.CZ.23.1974.1

Číslo: 10/1975

Právní věta: Ochranu proti tomu, kto neoprávnene zasahuje do vlastníckeho práva občana (§ 132 a § 489 O. z.) nemôže súd odoprieť vlastníkovi veci len z toho dôvodu, že zisteným neoprávneným zásahom spôsobený závadný stav, znemožňujúci obvyklé užívanie veci, je vyvolávaný súčasne aj konaním vlastníka veci.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 28.03.1974

Spisová značka: 2 Cz 23/74

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ochrana vlastníckého práva, Vlastnické právo

Předpisy: 40/1964 Sb. § 132
§ 489

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobcovia sa domáhali, aby súd uložil žalovaným odstrániť z ich pozemku zo vzdialenosti 18 až 20 m od pozemku žalobcom hygienicky závadnú záchodovú žumpu, lebo na pozemok žalobcov preniká zápach zo žumpy a voda v studni je znečisťovaná.

Žalovaní popreli možnosť prenikania zápachu a nečistôt z ich žumpy na pozemok žalobcov a žiadali preto žalobcu zamietnuť.

Okresný súd v Galante po výsluchu účastníkov a zadovážení posudku znalca z odboru verejnej hygieny rozsudkom zaviazal žalovaných odstrániť záchodovú žumpu zo vzdialenosti najmenej 18 m od studne žalobcov. V súlade s posudkom znalca považoval totiž za preukázané, že záchodová žumpa žalovaných je zdravotne a hygienicky závadná a obmedzuje žalobcov v užívaní ich studne a záhrady a aj životné prostredie žalobcov je znepríjemňované zápachom zo žumpy.

Proti tomuto rozsudku sa odvolali žalovaní a domáhali sa zamietnutia žaloby. Predložili aj vyjadrenie Mestského národného výboru v Š., ktoré spochybňovalo správnosť znaleckého posudku.

Krajský súd v Bratislave zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Uvádza v odôvodnení svojho rozhodnutia, že nebolo najmä

dostatočne preukázané, či voda v studni žalobcov je skutočne znečisťovaná z blízkej žumpy žalovaných, keď ani vzdialenosť medzi studňou a žumpou nebola riadne zistená. Posudok znalca považoval súd druhého stupňa za nepresvedčivý aj preto, že znalec situáciu na mieste samom zisťoval len zo záhrady žalobcov.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa doplnil dokazovanie novým znaleckým posudkom, podľa ktorého záchodová žumpa žalovaných sa nachádza vo vzdialenosti 9 m od studne žalobcov, tedy vo vzdialenosti nezodpovedajúcej hygienickým predpisom, že voda v studne je znečistená a že zo žumpy sa šíri amoniakálny zápach na pozemok žalobcov. Okrem toho znalec však v posudku konštatoval, že aj sami žalobcovia majú v tesnej blízkosti svojej studne (vo vzdialenosti 7 m) vlastný záhradný záchod vodotesne neupravený a pripustil preto aj možnosť znečisťovania studne z tohto záchoda ako aj z blízkeho mieste, kde žalobcovia chovajú hydiny. V posudku znalec navrhol záchodovú žumpu žalovaných premiestniť do vzdialenosti 15 - 20 m od studne žalobcov a náležite ho upraviť podľa hygienických požiadaviek, ďalej vykonať úpravu studne žalobcov, jej prečerpanie a dezinfekciu, vykonať asanáciu záchoda žalobcova zrušiť chov hydiny žalobcov v blízkosti studne.

Vychádzajúc z tohto znaleckého posudku Okresný súd v Galante rozsudkom uložil žalovaným odstrániť záchodovú žumpu zo vzdialenosti najmenej 15 m od studne žalobcov a nahradiť trovy konania.

Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Bratislave zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol, žalobcov aj žalovaných zaviazal na úhradu znaleckého a žalovaným nepriznal právo na náhradu ich trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že podľa znaleckého posudku je síce voda v studni znečistená a záchodová žumpa žalovaných je umiestnená vo vzdialenosti, ktorá je v rozpore s hygienickými predpismi, pričom bolo preukázané aj šírenie zápachu z tejto žumpy na pozemok žalobcov, avšak na druhej strane aj žalobcovia majú vo vzdialenosti 7 m od studne umiestnený vlastný záhradný záchod vodotesne neupravený. Je teda možné znečistenie tejto studne z vlastného záchoda žalobcov. Závažný stav je preto vyvolávaný nielen okolnosťami na strane žalovaných, ale aj na strane žalobcov, ktorí dosiaľ žiadne opatrenie na odstránenie vlastných závad neurobili. Súd druhého stupňa bol preto toho názoru, že by bolo v rozpore s pravidlami socialistického spolužitia vyžadovať len jednostranné odstránenie závažných skutočností žalovanými, čo by aj tak nemohlo celkom likvidovať terajší závažný hygienický stav.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozsudkom súdu druhého stupňa bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovení § 132 a § 489 O. z. občan má právo na ochranu proti tomu, kto neoprávnene do jeho vlastníckeho práva zasahuje.

Ochrana podľa ustanovení § 132 a § 489 O. z. sa poskytuje vlastníčkovi veci proti akémukoľvek zásahu, ktorým sa mu odníma alebo obmedzuje jeho vlastnícke užívanie veci, pokiaľ je takýto zásah neoprávnený.

Takýmto zásahom môže byť prenikanie nečistôt ako aj šírenie zápachu z hygienicky neudržovanej alebo nedostatočne hygienicky vybudovanej žumpy, ktorá je umiestnená v blízkosti pozemku iného vlastníka alebo oprávneného užívateľa.

Z posudku znalca z odboru hygieny v prejednávanej veci vyplývalo, že zo strany žalovaných v dôsledku umiestnenia ich hygienicky závažnej záchodovej žumpy v tesnej blízkosti pozemku žalobcov skutočne dochádza k objektívne zistiteľnému zásahu do vlastníckeho práva žalobcov k ich susednému

pozemku, a to prenikaním zápachu a znečisťovaním studne.

Za tohto zisteného stavu je zamietnutie žaloby v rozpore s hore uvedenými výsledkami vykonaného dokazovania. Vydanie rozhodnutia, ktorým sa vyhovuje oprávnenému nároku vlastníka na ochranu proti neoprávneným zásahom, nemôže súd odoprieť len preto, že podľa jeho názoru je síce preukázaný zásah do vlastníckeho práva žalobcov zo strany žalovaných, avšak závadný stav znemožňujúci riadne užívanie veci je vyvolávaný súčasne aj konaním samých žalobcov.

Účelom rozhodnutia súdu v zmysle ustanovení § 132 a § 489 O. z. je zabezpečiť ochranu proti zásahom iných osôb, nie odstraňovať súčasne aj skutočnosti, ktoré znemožňujú riadny výkon vlastníckeho práva k veci, zapríčinené samým vlastníkom. Pre úspešnosť žaloby v takomto prípade postačí, ak je preukázaný zásah iných osôb za podmienok ustanovenia § 132 alebo § 489 O. z.

Bol teda rozsudkom súdu druhého stupňa porušený zákon v ustanoveniach § 153 ods. 1 a § 220 ods. 1 O. s. p. a v ustanoveniach § 132 a § 489 O. z.